

І. В. Назаренко, аспірант кафедри регіонального управління Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка
<https://orcid.org/0009-0003-5884-5356>

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

У статті досліджено сучасний стан і тенденції розвитку інноваційного підприємництва в Україні в умовах воєнного часу. Проаналізовано динаміку змін у структурі інноваційної активності національного підприємницького сектора у 2022–2025 роках. З'ясовано, що, попри високий рівень зовнішніх загроз, Україна демонструє позитивну динаміку за низкою ключових індикаторів: покращення позицій у Глобальному інноваційному індексі (GII), зростання кількості стартапів, активізація цифрових інновацій. Розглянуто структурні характеристики інноваційно активного бізнесу, охарактеризовано галузеву специфіку, зокрема концентрацію інноваційної активності у сферах IT, наукових досліджень, машинобудування, фінансових послуг. Визначено роль IT-сектора як рушія цифрової трансформації, джерела валютних надходжень і платформи для створення продуктів глобального масштабу.

Доведено, що адаптивна поведінка підприємств, у поєднанні з інституційною підтримкою (програма WIN-WIN 2023, режим Дія.City), сприяє збереженню інноваційного потенціалу навіть в умовах деструктивного середовища. Водночас ідентифіковано низку системних бар'єрів: руйнування науково-технічної інфраструктури, дефіцит людського капіталу, енергетична нестабільність, логістичні обмеження, скорочення внутрішнього попиту, складність залучення фінансування та зростання безпекових ризиків. Зазначено, що кризові умови формують не лише виклики, а й можливості для розробки проривних рішень у сферах DefenseTech, Cybersecurity, GreenTech. Сформовано висновки щодо необхідності реалізації міжсекторальної політики відновлення та модернізації на основі інноваційної моделі розвитку, орієнтованої на технологічну суверенність, людський капітал і глобальну інтеграцію.

Ключові слова: інноваційне підприємництво, стартап-екосистема, технологічна модернізація, IT-сектор, цифрова трансформація, воєнна економіка, інституційна підтримка, венчурний капітал, інноваційна інфраструктура, економічна стійкість.

I. V. Nazarenko. Current state and trends of innovative entrepreneurship in Ukraine

The article examines the current state and trends in the development of innovative entrepreneurship in Ukraine in wartime conditions. The dynamics of changes in the structure of innovative activity of the national business sector in 2022–2025 are analysed. It is found that, despite the high level of external threats, Ukraine demonstrates positive dynamics according to a number of key indicators: improving positions in the Global Innovation Index (GII), increasing the number of startups, and activating digital innovations. The structural characteristics of innovatively active business are considered, and the industry specifics are characterized, in particular, the concentration of innovative activity in the areas of IT, scientific research, mechanical engineering, and financial services. The role of the IT sector as a driver of digital transformation, a source of foreign exchange earnings, and a platform for creating global-scale products is determined.

It is proven that the adaptive behaviour of enterprises, combined with institutional support (WIN-WIN 2023 program, Action. City mode), contributes to the preservation of innovative potential even in a destructive environment. At the same time, a number of systemic barriers have been identified: destruction of scientific and technical infrastructure, shortage of human capital, energy instability, logistical constraints, reduction in domestic demand, difficulty in attracting financing and increasing security risks. It is noted that crisis conditions create not only challenges, but also opportunities for developing breakthrough solutions in the areas of DefenseTech, Cybersecurity, GreenTech. Conclusions have been drawn regarding the need to implement an intersectoral policy of recovery and modernization based on an innovative development model focused on technological sovereignty, human capital and global integration.

Key words: innovative entrepreneurship, startup ecosystem, technological modernization, IT sector, digital transformation, military economy, institutional support, venture capital, innovative infrastructure, economic sustainability.

Постановка проблеми. В умовах повномасштабної військової агресії проти України, що супроводжується руйнуванням інфраструктури, масштабними людськими втратами та економічною нестабільністю, питання розвитку інноваційного підприємництва набуває особливої стратегічної ваги. Воєнний стан істотно трансформує економічний ландшафт країни, змінює структуру попиту, інвестиційні потоки, логістику та ринкові зв'язки. Водночас кризовий контекст стимулює появу нових форм підприємницької активності, пов'язаних із адаптацією до нестандартних умов, цифровізацією процесів, впровадженням військово-цивільних технологій та соціальних інновацій.

© **І. В. Назаренко, 2025**

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Інноваційне підприємництво за своєю суттю має здатність забезпечувати гнучке реагування на виклики, сприяти збереженню економічної активності, створенню робочих місць, інтеграції результатів наукових досліджень у виробництво, а також прискорювати процеси відновлення й реконструкції у післявоєнний період. Однак, попри визнаний потенціал інноваційного сектору, в Україні фіксується низка системних обмежень, що стримують його розвиток: зниження обсягів інвестицій в інновації, релокація або руйнування інфраструктури інноваційних кластерів, дефіцит кваліфікованих кадрів, ускладнення доступу до фінансування, а також загрози фізичній безпеці підприємців і команд стартапів.

Окрім того, інституційне середовище, що формувалося в мирний період, виявилось недостатньо адаптивним до умов високої турбулентності та невизначеності. Необхідність перегляду стратегій інноваційного розвитку, формування гнучких механізмів державної підтримки, налагодження ефективної взаємодії між владою, бізнесом, наукою й громадянським суспільством зумовлює потребу в комплексному аналізі сучасного стану та тенденцій інноваційного підприємництва в Україні у воєнний період.

Таким чином, наукова проблема полягає у наявності суперечності між стратегічною необхідністю активізації інноваційного підприємництва як передумови економічної стійкості та відновлення, з одного боку, і реальними бар'єрами інституційного, ресурсного та безпекового характеру – з іншого.

У зв'язку з цим доцільним є системне дослідження сучасного стану та основних тенденцій інноваційного підприємництва в Україні, зокрема в контексті воєнного стану, для визначення чинників стійкості, виявлення адаптивних стратегій підприємців та формулювання рекомендацій щодо формування ефективного механізму державної підтримки інновацій у період відновлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інноваційного підприємництва знайшла широке відображення у наукових дослідженнях як вітчизняних, так і зарубіжних учених, що свідчить про її стійку актуальність у контексті сучасних соціально-економічних трансформацій. У працях Н. І. Ставничої та Л. М. Савчук підкреслюється визначальна роль інновацій як чинника активізації підприємницької діяльності та забезпечення економічного зростання. Дослідники виокремлюють сучасні тенденції розвитку інноваційної активності в Україні, аналізуючи її динаміку та обмеження [5].

На теоретико-методологічному рівні важливим є доробок Й. Шумпетера, який одним із перших обґрунтував концепцію «творчого руйнування», згідно з якою інноваційна активність підприємців є ключовим рушієм структурних змін та економічного прогресу [10]. У контексті формалізованих моделей економічного зростання, значний внесок зробив Р. Солоу, який довів залежність довгострокового розвитку від рівня технологічного прогресу [11].

У межах українського наукового дискурсу значний інтерес становлять праці, присвячені аналізу стану інноваційного розвитку та визначенню чинників, що його обумовлюють. Так, Л. І. Федулова у своїх дослідженнях розкриває тенденції інноваційного розвитку економіки України як результату реалізації державної політики, наголошуючи на взаємозв'язку між інституційним середовищем і рівнем інноваційної активності [7]. У свою чергу, А. І. Амоша досліджує інноваційні процеси в промисловому секторі регіонів, зосереджуючи увагу на структурних бар'єрах та перспективах переходу до інноваційної моделі розвитку [1].

У зазначених наукових джерелах розкриваються як позитивні імпульси інноваційного оновлення (підвищення активності бізнесу, поява нових технологічних стартапів), так і наявні структурні обмеження, зокрема, низький рівень фінансування наукової сфери, відтік кадрів, нестабільність зовнішнього середовища та вплив воєнних ризиків, що, у свою чергу, створює необхідність продовження дослідження зазначеної проблематики з урахуванням сучасних викликів.

Таким чином, проаналізовані наукові погляди вчених формують важливе теоретико-методологічне підґрунтя для вивчення сучасного стану й тенденцій інноваційного підприємництва в Україні, водночас залишаючи відкритим питання пошуку ефективних механізмів його підтримки в умовах післякризового відновлення та підвищеної економічної турбулентності.

Мета статті – дослідити сучасний стан та тенденції інноваційного підприємництва в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз сучасних тенденцій розвитку інноваційного підприємництва в Україні у 2023–2025 роках свідчить про наявність окремих позитивних зрушень, що фіксуються у провідних міжнародних рейтингах. Зокрема, у Глобальному інноваційному індексі (Global Innovation Index, GII) за 2023 рік Україна посіла 55-те місце серед 132 країн світу, дещо покращивши свою позицію порівняно з 2022 роком, коли вона займала 57-му позицію [8]. У межах класифікації за рівнем доходів зазначений показник відповідає третій позиції серед країн з доходом нижче середнього – після Індії та В'єтнаму, що засвідчує конкурентоспроможність окремих сегментів національної інноваційної системи навіть за умов воєнного стану [14].

Певне відновлення демонструє також стартап-сектор. Згідно з рейтингом глобальних стартап-екосистем StartupBlink, у 2024 році українська стартап-екосистема піднялася до 46-ї позиції у світі та повернулася до топ-10 у Східній Європі, після значного зниження у 2022 році, обумовленого зовнішньою агресією.

Системний аналіз сучасних статистичних показників засвідчує тенденцію до поступового зростання інноваційної активності підприємницького сектору України у 2022–2024 роках. Згідно з оцінками проєкту EU4Innovation, на початку 2024 року загальна ринкова капіталізація стартап-екосистеми України становила 23,3 млрд євро, а кількість функціонуючих стартапів досягла 2600 одиниць [9]. Зазначені показники свідчать про збереження підприємницької динаміки в умовах воєнного стану та посилення ролі цифрових інновацій як основи економічної стійкості.

Позитивні зміни у структурі бізнес-середовища підтверджуються також офіційними статистичними даними. За інформацією Державної служби статистики України, у 2022–2024 роках кількість інноваційно активних підприємств становила 4428 одиниць, що відповідає 18,5% від загальної кількості суб'єктів господарювання, тоді як у попередньому трирічному періоді цей показник дорівнював 10,5% (2589 підприємств) [6]. Така динаміка відображає зміщення підприємницьких стратегій у напрямі технологічної модернізації та інноваційного оновлення виробничих процесів.

Зростання інноваційної активності має об'єктивне підґрунтя, зумовлене потребою адаптації до умов воєнної економіки. Фактори зовнішньої невизначеності, логістичні обмеження та необхідність забезпечення операційної безперервності стимулювали впровадження технологічних рішень, цифрових сервісів і нових моделей управління. У 2024 році обсяг витрат підприємств на інноваційну діяльність становив 26 млрд грн, тоді як обсяг реалізованої інноваційної продукції досяг 187 млрд грн, що підтверджує економічну доцільність інноваційних перетворень [6].

Галуzeвий розподіл інноваційно активних підприємств характеризується значною диференціацією. Найвищі показники зафіксовано у сфері наукових досліджень і розробок (43% підприємств галузі), машинобудуванні, зокрема у виробництві транспортних засобів (41%), виробництві комп'ютерної, електронної та оптичної техніки (33%), фінансовій і страховій діяльності (31%), а також у виробництві гумових і пластмасових виробів (29%) [6].

З метою візуалізації галузевої структури інноваційно активного бізнесу в Україні побудовано графік, що ілюструє частку підприємств, які впроваджують інновації, у найбільш динамічних секторах економіки. На основі статистичних даних Державної служби статистики України відображено п'ять провідних галузей, де інноваційна активність виявилася найвищою.

Отримані дані підтверджують концентрацію інноваційної активності у секторах з високою інтелектуальною складовою, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності економіки навіть за умов зовнішніх загроз.

Узагальнення наведених статистичних даних дозволяє констатувати, що зростання інноваційної активності в Україні у 2022–2025 рр. не є ситуативним явищем, а відображає структурну трансформацію національної економіки в бік технологічної модернізації. Окреслена динаміка проявляється через розширення кількості інноваційно активних суб'єктів господарювання, зростання обсягів інвестицій в інноваційні рішення, а також посилення ролі високотехнологічних секторів. У цьому контексті особливої уваги заслуговує розвиток ІТ-індустрії як одного з ключових сегментів інноваційної екосистеми.

За даними галуzeвих аналітичних оглядів, інформаційно-комунікаційний сектор продемонстрував високу стійкість до зовнішніх кризових чинників. У 2022 році обсяг експорту ІТ-послуг сягнув 7,3 млрд дол., що на 5,8%

Рис. 1. Галуzeвий розподіл інноваційно активних підприємств в Україні

перевищувало відповідний показник 2021 року, і стало найвищим результатом за всю історію розвитку галузі в Україні [4]. Однак, у 2023 році обсяг експорту дещо скоротився – до 6,7 млрд дол., за оцінками Національного банку України, галузь зберегла провідні позиції, забезпечивши близько 42% усіх валютних надходжень від експорту послуг [3].

Окрім експортного потенціалу, ІТ-сектор України характеризується високим рівнем інноваційності, що проявляється у створенні конкурентоспроможних цифрових продуктів і технологічних компаній. Українське походження мають низка стартапів зі світовим визнанням та оцінкою понад 1 млрд дол. (так звані «єдинороги»), серед яких – Grammarly, GitLab, Bitfury, People.ai [12].

Динаміка залучення венчурного капіталу також свідчить про зростання довіри інвесторів до української інноваційної екосистеми. Якщо у 2014 році обсяг венчурного фінансування становив 39 млн дол., то у 2019 році він підвищився до 509 млн дол. Упродовж 2020-х років, попри воєнні ризики, в Україні було створено нові венчурні фонди та активізувалася діяльність бізнес-ангелів, що забезпечило підтримку інноваційно орієнтованих підприємницьких ініціатив [12].

Крім традиційного ІТ-сектору, в умовах воєнного стану сформувалися нові пріоритетні напрями розвитку інноваційного підприємництва. Значного поширення набули технологічні рішення у сферах DefenseTech, MilitaryTech та Cybersecurity, спрямовані на підтримку оборонного потенціалу держави. Паралельно з цим зростає роль GovTech (цифрові державні послуги), GreenTech та інновацій у сфері відновлення інфраструктури, які забезпечують стійкість суспільних інститутів і відбудову критично важливих об'єктів [9].

Інституційна підтримка з боку держави стала важливим фактором активізації інноваційних процесів. У 2023 році була затверджена стратегія WIN-WIN 2023 – дорожня карта інноваційного розвитку, яка окреслює ключові галузі для підтримки та передбачає механізми стимулювання стартапів, акселераційних програм, удосконалення регуляторного середовища і просування українських інноваційних рішень на міжнародних ринках. У межах правового режиму Dія.City, який забезпечує пільгове оподаткування та гнучкі умови залучення ІТ-фахівців, на кінець 2025 року було зареєстровано понад 1600 резидентів [9].

На основі вище зазначеного, можна констатувати, що вітчизняна інноваційна екосистема у 2023–2025 рр. функціонує як адаптивний механізм реагування на кризові виклики та водночас формує передумови для стійкого економічного зростання на засадах цифровізації, технологічного оновлення та інтеграції до глобального інноваційного простору.

Разом із тим, незважаючи на окреслені позитивні тенденції, наслідки повномасштабної війни зумовили появу низки системних загроз, які істотно ускладнили функціонування інноваційного сектора, зокрема у регіональному вимірі. Одним із ключових обмежувальних чинників є масштабні фізичні руйнування, що охопили науково-технологічну інфраструктуру. У результаті бойових дій було частково або повністю зруйновано численні об'єкти інноваційної інфраструктури – науково-дослідні інститути, лабораторії закладів вищої освіти, технопарки, бізнес-інкубатори, інноваційні хаби. За оцінками проєкту EU4Innovation East, станом на початок 2023 року рівень пошкоджень науково-дослідної інфраструктури в Україні становив до 35%, причому найбільш постраждали такі міста, як Харків, Київ, Маріуполь, Чернігів [9].

Іншим деструктивним наслідком війни є зміни у структурі людського капіталу та інвестиційних потоків. Значна частка науковців, розробників і технологічних фахівців змушена була виїхати за межі України або переміститися у відносно безпечні регіони. Згідно з оцінками, близько 25% дослідників тимчасово залишили країну, що ускладнило реалізацію інноваційних проєктів на місцях [9]. Крім того, низка ІТ-компаній, орієнтованих на зовнішні ринки, здійснила часткову або повну релокацію офісів і команд до країн Європейського Союзу та Північної Америки. Це призвело до тимчасового зниження фіскальних надходжень, скорочення робочих місць у регіонах та ризику «втрати» людського і технологічного потенціалу. За відсутності цілеспрямованих державних інструментів повернення інноваторів через гарантії безпеки, податкові стимули та перспективи професійного розвитку – ймовірність невідновлення втрачених ресурсів залишається високою.

Ще одним обмежувальним фактором стала трансформація логістичної системи, зумовлена втратою традиційних маршрутів поставок і ринків збуту. Військові дії призвели до блокування морських портів України, що унеможливило функціонування значної частини зовнішньоекономічної інфраструктури. У зв'язку з цим підприємства змушені були перебудовувати логістичні ланцюги на користь альтернативних маршрутів через західний кордон та інфраструктуру країн ЄС. Така адаптація супроводжувалася зростанням транспортних витрат, подовженням строків постачання і підвищенням навантаження на внутрішні логістичні системи [13].

Окремо варто зазначити вплив зниження внутрішнього попиту на інноваційні продукти та послуги. Масове переміщення населення, зменшення доходів домогосподарств, а також переорієнтація споживчих пріоритетів суттєво обмежили місткість внутрішнього ринку інновацій, що ускладнило процес комерціалізації розробок, підвищило ризики для інвесторів та посилило залежність бізнесу від зовнішніх джерел підтримки. У відповідь на зазначені виклики інноваційні компанії змушені були змінювати ринкову стратегію – диверсифікувати напрямки діяльності, трансформувати продуктові лінійки та шукати нішеві ринки, зокрема за межами країни.

Серед критичних обмежень, що у 2022–2023 роках створили додаткові бар'єри реалізації інноваційних проєктів в Україні, слід виділити енергетичну нестабільність, спричинену цілеспрямованими атаками на об'єкти критичної інфраструктури. Пошкодження енергетичних вузлів, часті перебої в електропостачанні, зростання вартості енергоресурсів та необхідність додаткових капіталовкладень в автономні джерела живлення призвели до збільшення виробничих витрат і, як наслідок, до зниження темпів інноваційного розвитку підприємств [2, с. 49].

Суттєве обмеження доступу до фінансових ресурсів стало ще одним дестабілізуючим чинником. Зростання вартості капіталу, пов'язане з преміями за воєнні ризики, а також загальна макрофінансова нестабільність, зменшили обсяг кредитування, особливо для малих і середніх підприємств, що є основними носіями інноваційної ініціативи. Це обмежило можливості запуску стартапів і модернізації інфраструктури інноваційного виробництва.

Окрему загрозу становить безпекова невизначеність, що зумовлює складнощі стратегічного планування в умовах воєнного часу. Тривала загроза обстрілів, людські втрати, психологічне навантаження на колективи розробників і обмежений інтерес з боку іноземних партнерів істотно знижують інвестиційну привабливість довгострокових інноваційних проєктів. Водночас, саме в кризовому середовищі формуються проривні технології, адаптовані до надзвичайних умов, зокрема, у сферах оборонних рішень, безпілотних систем, автономного енергозабезпечення, кібербезпеки, а також цифрових сервісів, орієнтованих на управління в умовах нестабільності, що свідчить про збереження потенціалу інноваційного середовища до адаптивної діяльності навіть за умов високого ризику.

На основі проведеного аналізу доцільно окреслити п'ять системних груп викликів, що визначають параметри функціонування інноваційного підприємництва в регіонах України під час воєнного стану:

1. Фізична деградація інфраструктури, що охоплює руйнування науково-дослідної та виробничої бази.
2. Міграційні процеси людського капіталу і ротація інвестицій, які знижують локальну концентрацію інтелектуальних ресурсів.
3. Порушення логістичних та торговельних ланцюгів, що ускладнюють експорт, постачання й збут інноваційної продукції.
4. Нестабільність у сфері енергозабезпечення, яка спричиняє зростання витрат та підвищує ризики виробництва.
5. Високий рівень загроз у сфері безпеки, що унеможливує довгострокове прогнозування та масштабування інновацій.

Подолання зазначених загроз потребує системної міжгалузевої політики, спрямованої на відновлення інфраструктурного потенціалу, включаючи науково-технічну базу; повернення кваліфікованих фахівців через інструменти стимулювання та безпекові гарантії; оптимізацію логістичних механізмів і розширення доступу до зовнішніх ринків; забезпечення енергетичної автономії шляхом розвитку децентралізованих джерел живлення; формування інституційної архітектури безпеки, що забезпечить передбачуваність і сталість інноваційного розвитку.

У цьому контексті адаптивна реорганізація інноваційного сектора виступає не лише засобом підтримання економічної життєздатності в умовах війни, а й фундаментом для післявоєнної модернізації, що базується на технологічній суверенності, високій вартості людського капіталу та стратегічному орієнтуванні на сталий розвиток.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. На основі проведеного дослідження встановлено, що вітчизняне інноваційне підприємництво в сучасних умовах функціонує в режимі адаптивного реагування на кризові виклики, демонструючи при цьому ознаки поступального розвитку. Спостерігається позитивна динаміка у міжнародних рейтингах, розширення стартап-екосистеми, активізація високотехнологічних секторів, насамперед ІТ, а також посилення інституційної підтримки з боку держави. Нові напрями, пов'язані з цифровою трансформацією, безпекою та обороною, формують стратегічний вектор інноваційного оновлення.

Водночас ідентифіковано комплекс структурних бар'єрів, зокрема руйнування інфраструктури, дефіцит людського капіталу, енергетичну нестабільність, логістичні порушення та фінансові обмеження. Подолання цих загроз вимагає цілісної міжсекторальної політики, спрямованої на відновлення науково-технологічного потенціалу, стимулювання повернення фахівців, диверсифікацію джерел фінансування та забезпечення сталості інноваційного розвитку. За таких умов інноваційне підприємництво спроможне відігравати провідну роль у післявоєнній економічній модернізації України.

Список використаних джерел:

1. Амоша О. І., Саломатіна Л. М. Інноваційний розвиток промислових підприємств у регіонах: проблеми та перспективи. *Економіка України*. 2017. № 3(664). С. 20–34.
2. Білоус-Сергєєва С. Інноваційне підприємництво як ключовий фактор розвитку регіону у післявоєнний період. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія: Економічні науки*, 2023. Вип. (1(38)). С. 45–50. [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280738](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280738)

3. Експорт ІТ послуг вперше за тривалий час знизився у річному показнику – дані за 2023 рік. *Асоціація ІТ Україна*. URL: <https://itukraine.org.ua/eksport-it-poslug-vpershe-za-trivalij-chas-znizivsya-u-richnomu-pokazniku-dani-za-2023-rik/> (дата звернення: 12.11.2025)
4. Прасад А. Український експорт ІТ-послуг у 2022 році склав \$7,3 млрд. Це найбільший показник з початку існування галузі в країні. *Forbes Україна*. 2023. URL: <https://forbes.ua/news/ukrainskiy-eksport-it-poslug-u-2022-rotsi-sklav-73-mlrd-tse-naibilshiy-pokaznik-z-pochatku-isnuvannya-galuzi-v-kraini-31012023-11421#:~> (дата звернення: 12.11.2025)
5. Ставнича Н. І., Савчук Л. М. Сучасні тенденції інноваційної діяльності в Україні. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2021. № 19. С. 34–39. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.19.2021.240440>
6. У Держстаті розповіли, як бізнес впроваджує інновації під час війни. 2025. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/sviy-biznes/innovaciyni-pidpriyemstva-v-ukrajini-zrostannya-mayzhe-vidvichi-za-tri-roki-50533366.html#:~> (дата звернення: 12.11.2025)
7. Федулова Л. І. Тенденції інноваційного розвитку економіки України як результат державної політики. *Інноваційна економіка*. 2018. № 1–2. С. 11–19.
8. Bezvershenko Y., Ganguli I., Talavera O., Gorodnichenko Y. Innovation for economic resilience: strengthening Ukraine's human capital and science sector. *Centre for Economic Policy Research (CEPR)*, 2023. URL: https://cepr.org/system/files/publication-files/235620-policy_insight_138_innovation_for_economic_resilience_strengthening_ukraine_s_human_capital_and_science_sector.pdf (дата звернення: 12.11.2025)
9. EU4Innovation East. *Ukraine*. URL: <https://eu4innovationeast.eu/ukraine/> (дата звернення: 12.11.2025)
10. Liberto D. Joseph Schumpeter: Pioneer of Creative Destruction and Capitalist Theories. *Investopedia*. 2025. URL: <https://www.investopedia.com/terms/j/joseph-schumpeter.asp#:~:text=Keynes%20viewed%20the%20economy%20as,92%2C%20destroying%20the%20economy> (дата звернення: 12.11.2025)
11. Solow R. M. A Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*. 1956. Vol. 70, No. 1. P. 65–94.
12. Taub L. Eastern Europe Startup Ecosystem Guide 2025. Medium. URL: <https://lolitataub.medium.com/eastern-europes-startup-guide-8d551b9a7c11> (дата звернення: 12.11.2025)
13. USAID та UK Dev співпрацюють для підтримки цифрової трансформації в Україні. *Фонд «Євразія»*. 2024. URL: <https://www.eurasia.org/%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4-%D0%BF%D1%96/> (дата звернення: 12.11.2025)
14. World Intellectual Property Organization (WIPO). Global Innovation Index 2023. Country profile: Ukraine. Женева : WIPO, 2023. URL: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023/ua.pdf> (дата звернення: 12.11.2025)

References:

1. Amosha, O. I., Salomatina, L. M. (2017). Innovatsiyni rozvytok promyslovykh pidpriemstv u rehionakh: problemy ta perspektyvy [Innovative development of industrial enterprises in the regions: problems and prospects]. *Ekonomika Ukrainy*. 3(664), 20–34.
2. Bilous-Serhieieva, S. (2023). Innovatsiine pidpriemnytstvo yak kliuchoviy faktor rozvytku rehionu u pislivoiennnyi period [Innovative entrepreneurship as a key factor in the development of the region in the post-war period]. *Visnyk Pryazovskoho Derzhavnoho Tekhnichnoho Universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, (1(38)), 45–50. [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280738](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280738)
3. Експорт ІТ послуг вперше за тривалий час знизився у річному показнику – дані за 2023 рік [Export of IT services decreased for the first time in a long time in annual terms – data for 2023]. *Asotsiatsiia IT Ukraine*. Retrieved from: <https://itukraine.org.ua/eksport-it-poslug-vpershe-za-trivalij-chas-znizivsya-u-richnomu-pokazniku-dani-za-2023-rik/> (data zvernennia: 12.11.2025)
4. Prasad, A. (2023). Ukrainskyi eksport IT-poslug u 2022 rotsi sklav \$7,3 mlrd. Tse naibilshiy pokaznyk z pochatku isnuvannya haluzi v kraini [Ukrainian export of IT services in 2022 amounted to \$7.3 billion]. *Forbes Ukraina*. Retrieved from: <https://forbes.ua/news/ukrainskiy-eksport-it-poslug-u-2022-rotsi-sklav-73-mlrd-tse-naibilshiy-pokaznik-z-pochatku-isnuvannya-galuzi-v-kraini-31012023-11421#:~> (data zvernennia: 12.11.2025)
5. Stavnycha, N. I., Savchuk, L. M. (2021). Suchasni tendentsii innovatsiinoi diialnosti v Ukraini [Current trends in innovative activity in Ukraine]. *Ekonomichniy visnyk NTUU «Kyivskyi politekhnichniy instytut»*, 19, 34–39. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.19.2021.240440>
6. U Derzhstati rozpovily, yak biznes vprovadzhuie innovatsii pid chas viiny [The State Statistics Service told how business implements innovations during the war]. 2025. Retrieved from: <https://biz.nv.ua/ukr/sviy-biznes/innovaciyni-pidpriyemstva-v-ukrajini-zrostannya-mayzhe-vidvichi-za-tri-roki-50533366.html#:~> (data zvernennia: 12.11.2025)

7. Fedulova, L. I. (2018). Tendentsii innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy yak rezultat derzhavnoi polityky [Trends in the innovative development of the economy of Ukraine as a result of state policy]. *Innovatsiina ekonomika*, 1–2, 11–19.
8. Bezvershenko, Y., Ganguli, I., Talavera, O., Gorodnichenko, Y. (2023). Innovation for economic resilience: strengthening Ukraine's human capital and science sector. *Centre for Economic Policy Research (CEPR)*. Retrieved from: https://cepr.org/system/files/publication-files/235620-policy_insight_138_innovation_for_economic_resilience_strengthening_ukraine_s_human_capital_and_science_sector.pdf (accessed: 12.11.2025)
9. EU4Innovation East. *Ukraine*. Retrieved from: <https://eu4innovationeast.eu/ukraine/> (accessed: 12.11.2025)
10. Liberto D. (2025) Joseph Schumpeter: Pioneer of Creative Destruction and Capitalist Theories. *Investopedia*. Retrieved from: <https://www.investopedia.com/terms/j/joseph-schumpeter.asp#:~:text=Keynes%20viewed%20the%20economy%20as,92%2C%20destroying%20the%20economy> (accessed: 12.11.2025)
11. Solow, R. M. A. (1956). Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 70 (1), 65–94.
12. Taub, L. Eastern Europe Startup Ecosystem Guide 2025. Medium. Retrieved from: <https://lolitataub.medium.com/eastern-europes-startup-guide-8d551b9a7c11> (accessed: 12.11.2025)
13. USAID ta UK Dev spivpratsiuiut dlia pidtrymky tsyfrovoy transformatsii v Ukraini [Collaborate to Support Digital Transformation in Ukraine.]. *Fond «Yevraziia»*. 2024. Retrieved from: <https://www.eurasia.org/%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4-%D0%BF%D1%96/> (accessed: 12.11.2025)
14. World Intellectual Property Organization (WIPO). Global Innovation Index 2023. Country profile: Ukraine. Женева : WIPO, Retrieved from: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023/ua.pdf> (accessed: 12.11.2025)

Дата надходження статті: 22.11.2025

Дата прийняття статті: 15.12.2025

Опубліковано: 30.12.2025